



ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tfn (018) 25127, fax (018) 16595
Hemsida: www.mpn.aland.fi

MILJÖTILLSTÅND

Datum

26.09.2003

Ärendenummer

MPN-03-6

Sökanden

N. Häggbloms Åkeri ÖB
Fladvägen 34 Böle
222 70 Eckerö

Ärende

Ansökan om miljötillstånd för täktverksamhet och bergskrossning. Ansökan har kommit till miljöprövningsnämnden den 15.01.2003.

Grund för sökande av tillstånd

Grunden för sökande av miljötillstånd är 11 § landskapslagen om miljöskydd och miljö-tillstånd (30/2001) och 1 § landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001) med referens till bilaga 1 punkt 8c och 8d.

Verksamhet och dess placering

Verksamheten är förlagd till den västra delen av fastigheten Östergård RNr 1:47 i Eckerö Böle, fastighetsbeteckning 43-403-1-47 och avser endast bergskrossning och täkt-verksamhet. Verksamhetsområdet är ca 2.83 hektar stort. Till verksamheten ingår ett väg-område på ca 770 m².

Tillstånd och avtal rörande verksamheten samt områdets planläggningssituation

Tidigare tillstånd och avtal rörande verksamheten samt områdets planläggningssituation

Ett intyg finns från rågrannarna, Tor Söderlund och Inga söderlund, där dessa ger sitt samtycke till den planerade bergskrossanläggningen.

Landskapsstyrelsen har med stöd av 31 § landskapslagen om naturvård 82/1998 beviljat tillstånd till täkt. Detta tillstånd innehåller en specificerad täktplan och villkor påkallade från naturvårdssynpunkt för att trygga säkerheten.

Sökandes rätt till de erforderliga områdena

N. Häggbloms Åkeri ÖB äger genom köpebrev från 19.12.2002 fastigheten som är planerad för verksamheten.

Verksamhetsbeskrivning

Den tilltänkta bergsavverkningen omfattar 290 000 kubikmeter . Man har planerat att avverkningen skall pågå under 10 år. Sprängda stenmassor skall krossas i en mobil sten-kross som ställs på området.

Sprängningsarbetet utförs av kvalificerad sprängare. Som sprängämne har sökanden erfarenhet från tidigare verksamhet med kemikalierna brännolja och salpetersyra.

N. Häggbloms Åkeri ÖB har totalt fem personer anställda och äger fyra lastbilar. Den tilltänkta täkten beräknas i medeltal ge heltidsarbete åt en person. Arbetsinsatserna kommer att vara intensivast under sommarhalvåret och periodvis upphöra helt under vinterhalvåret.

Krossmaterial kommer dels att säljas på platsen och dels att användas i företagets övriga verksamheter.

Platsen för verksamheten och miljöns tillstånd

Områdets placering

Verksamheten är förlagd till den västra delen av fastigheten Östergård RNr 1:47 i Eckerö Böle, fastighetsbeteckning 43-403-1-47. Verksamhetsområdet är ca 2.83 hektar stort. Till verksamheten ingår även ett nyinrättat vägområde på ca 770 m².

Områdets tillstånd och användbarhet

Det utbrutna området ingår i ett större likartat bergsområde, Bodabergen som breder ut sig österut och befinner sig för närvarande i oexploaterat naturtillstånd. Området består av typiskt hållmark med lågt sluttande berg med karg växtlighet. Den tunna jordmånen på berget med långsamt växande trädbestånd av martallar varvas med bördigare områden i sprickor och sänkor där mossor, ris, fullvärdiga tallar och enbuskar växer. Förekomst av död ved är riklig i denna marktyp och utgör livsmiljö för många av våra hotade djur- och växtarter. Berget består av röd granit påväxt av lavar. På området har funnits tallskog som nyligen kalavverkats av förra ägaren som del av köpeavtalet. De kala hållmarksområdena som kan förefalla artfattiga hyser under blomningstid en mångfald fjärilar och insekter som dras till den ört- och blomrikedom som finns i denna naturtyp. Följaktligen är området ett stor matbord för fåglar i området.

På ett avstånd mindre än 100 meter ligger insjön Storfladan och ca 200 meter söderut följer Lillfladan. Vattenavrinning sker troligen i riktning mot Kattviken för att slutligen avrinna mot Böleviken och ut i Kyrkviken i Eckerö. Dessa sjöar utgör det vattensystem som står för hela områdets naturliga vattenförsörjning för marklevande djur, fåglar och växter samt används dessutom till bevattning av åkermarken i området. Havet ligger ca 2 km från området där havsviken i Böle är närmast. Förutom sjöarna finns i väster en oljegrusad byväg till Skag. Längre västerut finns ett bostadshus, privat betesäng för hästar samt flera slåtterfält som följer på varandra söderut mot området Gärdåkrarna. Kring åkrarna med odlingar av bl.a. sockerbetor, potatis och specialodlingar finns flera platser för rådjursjakt. Området utgör därmed en fristad för djurlivet som alltmer trängs undan av bebyggelse.

Buller, trafik och annan belastning på området

Annan belastning på område är jordbruk och gles biltrafik från byvägen som ligger som närmast ca 210 meter från det tilltänkta täktområdet.

Verksamhetens verkningar på miljön, naturen och människors hälsa

Verkningar på naturen och naturskyddsvärden

Täktverksamheten får som konsekvens att området förlorar sitt djur- och växtliv. Eftersom området ligger på en höjd kommer landskapsprofilen att ändras på ett iögonfallande sett när bergstoppen planas av och träd och annan växtlighet försvinner. Bortsprängda bergsmassor kan inte återföras på ett naturligt och ekonomiskt sätt varför verksamheten permanent ändrar landskap.

Den vattenavrinning mot sjösystemet som finns i området kan förändras om grundvattennivån ändras. Från sjöarna utgår en övergångszon till annan marktyp med annat användningsområde och påverkan i dessa områden kan ha långtgående konsekvenser för det speciella växt- och djursystem som finns där. Sjön och strandzonen representerar en viktig och känslig naturtyp med högt skyddsvärde. De variationsrika övergångszonerna mellan land och vatten fyller en funktion både för vattnets och landmiljöns arter och är dessutom viktiga spridningskorridorer för sjöarnas och sjösträndernas flora och fauna.

Buller

Den tilltänkta mobila bergskrossen kommer att generera ett betydande buller som kräver restriktioner i användningen.

Miljöberättelse

Miljökonsekvensbedömning behöver inte uppgöras i detta ärende. Den information och utredning som enligt 5 § landskapsförordningen om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000), skall ingå i miljöberättelsen till detta beslut, finns i beslutstexten.

BEHANDLING AV TILLSTÅNDSANSÖKAN

Kungörelse

Ansökan kungjordes under tiden 17.06.2003 - 08.07.2003 vid Ålands landskapsstyrelses registratörskontor och på kommunkansliet i Eckerö. Alla kända sakägare delgavs kännedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att envar hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Under kungörelse har inte några yttranden inkommit.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har begärt utlåtande från Eckerö kommun, Storby bys byalag samt miljöbyrån, Ålands landskapsstyrelse. Till miljöprövningsnämnden har följande två utlåtanden inkommit.

Utlåtande från Eckerö kommun, inkom 08.07.03.

Kommunstyrelsen beslutar att tillstyrka tillstånd till bergstaktverksamhet i enighet med täktplanen samtidigt som man framhåller försiktighetsprincipen vad gäller skador på omgivningen.

Utlåtande från Ålands Landskapsstyrelse, inkom 11.07.03.

Landskapsstyrelsen anser att det i ansökan inte är tillräckligt utrett vilka miljökonsekvenser verksamheten kommer att få och försiktighetsmått och skyddsåtgärder som kommer att vidtas. Landskapsstyrelsen anser att det bör göras utredning över:

- Hur verksamheten kommer att påverka grundvattennivån och sjöarna i området och om hur avledningen av vatten kommer att göras samt hur stora mängder vatten som kommer att pumpas upp vid täktverksamheten.
- Buller, skakningar, damm och stenkast som riskerar spridas från verksamheten samt vilka försiktighetsmått som vidtas.

- Hanteringen av bränsle, oljor och andra kemikalier på täktområdet samt försiktighetsmått som vidtas.

Förklaring

Förklaringar från sökande, inkom 22.08.03.

N. Häggbloms åkeri ÖB önskar i ärende gällande tillståndsansökan för täktverksamhet och bergskrossning i Eckerö kommun Böle by, framhålla följande i anledning av det utlåtande som inlämnats till Miljöprövningsnämnden.

- Vattennivån i Storfladan insjö (som påverkar grundvattennivåns höjd i området) kommer ej att ändras genom täktverksamheten.
- Pumpning av vatten från täktområdet kommer ej att ske, genom att allt vatten från området på naturlig väg avleds genom små diken som grävs över det område som på plankartan benämns upplagsplats, för att sedan avrinna via befintliga diken ut i skogsmarken öster om Storfladan (Storfladans vattennivå 1.15 m, täktens bottennivå efter slutförd brytning 7.00 m).
- Vattnet från området kommer således enligt ovanstående att följa diken som finns i området mellan täktområdets upplagsplats och Storfladan och som mynnar ut i skogsmarken (ej i Storfladan). Se ansökningshandlingarna punkt V.2, dräneringsåtgärder, plankartan, samt bilaga 2.
- På grund av att avståndet till fast bosättning är över 1 km (1130 m) och sprängning utförs som relativt små sprängningar under 3000 m³ i gången, kommer inga störande skakningar att uppstå. Vid bergskrossning märks inga störande skakningar ytter om täktområdet.
- Damm som kan spridas vid bergskrossningen åtgärdas genom bevattning (från vattentank) av sprängmassorna, vilket även är nödvändigt för att få ett bra krossmaterial. Dammpartiklar som dras med vattnet vid bevattningen ”uppfångas” i slambassänger som byggs i avrinningsdikena från området och som vid behov urrensas.
- Stenmjöl som uppkommer vid bergsborrning uppsamlas till största delen och återanvänds t.ex. som jordförbättring i jordbruksmark eller vid kompostering.
- Stenkast vid sprängningen förhindras genom sedvanlig täckning vid sprängningen enligt gällande bestämmelser.
- Bränsle lagras på området i dubbelmantlad tank byggd enligt gällande bestämmelser.
- Olja lagras ej på området utan tas till området efter behov.
- Sprängämnen lagras ej på området utan inköps och körs till sprängningsplatsen direkt i samband med sprängningen.
- I området uppläggs ett 5 m³ lager med torvströ, se även ansökningshandlingarna punkt 11.8.

I saken önskar bolaget ytterligare framhålla att under den tidsperiod fram till och med år

2012 som Ålands Landskapsstyrelse beviljat tillstånd till täkt på, kommer ca 10 000 m² (västra delen av området) att användas för täktverksamhet (totala brytningsområdet är 22 200 m² i ansökningshandlingarna).

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMNDNS AVGÖRANDE

Miljöprövningsnämnden avslår N. Häggbloms Åkeri ÖB:s ansökan om miljötillstånd för täktverksamhet och bergskrossning på fastigheterna Östergård RNr 1:47 i Böle, Eckerö.

Som stöd för avgörandet har miljöprövningsnämnden tillämpat 2, 11, 22 och 24 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001) och 6 kap. 4 och 28 § vattenlagen för landskapet Åland (61/1996). Övriga paragrafer som tillämpas i beslutet ses under skild rubrik.

Beslutsmotivering

Allmänna motiveringar

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan och utlåtanden som anförts i ärendet samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I avgörandet har miljöprövningsnämnden även i övrigt beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Utlåtanden har beaktats vid tillståndets avgörande och nedan i motiveringen.

Specificerade motiveringar

Naturvärdena på platsen för den tilltänkta täkten är betydande och förmodas ha varit så även på själva täktområdet innan detta nyligen avverkades. Av speciell betydelse för området är närheten till sjön. Den naturligt bevuxna hållmarken som finns där med tallar och granar bevuxna med skägglav. Skägglav utgör en naturlig miljöindikator eftersom den är känslig för luftföroreningar och dess förekomst visar på att området är orört och i naturtillstånd eftersom skägglaven försvinner vid ett försämrat miljöklimat.

Miljöprövningsnämnden anser att effekten av att en täktverksamheten skulle få bedrivas på denna plats som innebär utslagning av skogslivsmiljön på platsen är så negativ att skadan av att täktverksamhet beviljas på området överstiger den enskilda nyttan för markägaren. Sökandes fortsatta verksamhet och inkomster är inte beroende av att tillstånd för denna verksamhet beviljas. Nämnden finner även att ett tillstånd skulle innebära oacceptabel miljöpåverkan även om stränga villkor enligt 25 och 26 §§ i miljöskydds- och miljötillståndslagen (30/2001) skulle uppställas i miljötillståndet.

Miljöprövningsnämnden anser det fullständigt utrett att skäl finns för att inte bevilja miljötillstånd. Ett bifall för verksamheten i enlighet med i ansökan given lokalisering omöjliggörs p.g.a. de ovanstående tungt vägande miljöintressena. I området och på flera platser i samma kommun finns andra möjliga lokaliseringar där uppenbart samma viktiga livsmiljöer för djur- och växtarter inte utgör ett enskilt särintresse.

Med ovanstående motivering finner miljöprövningsnämnden att det saknas förutsättning för beviljande av tillstånd för bergskrossning och täktverksamhet på fastigheten Östergård RNr 1:47 i Böle, Eckerö enligt 8 § miljöskydds- och miljötillståndslagen (30/2001).

Tillämpade lagrum

Landskapslag om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001) 1, 4, 8, 11, 25, 26 §§.

Landskapslag om naturvård (82/1998) 1, 30-31 §§.

Landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2000), bilaga 1 punkterna 8c)

och 8d).

Landskapsförordning om miljöberättelse och miljökonsekvensbedömningar (10/2000) 5§.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs en avgift på 294,50 euro vilket är halva avgiften för ett positivt miljötillstånd.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Eckerö kommuns och Ålands landskapsstyrelsens anslagstavlor och en kopia av beslutet finns framlagd för allmänheten på kommunkansliet och på landskapsstyrelsens registratorskontor. Beslutet finns även tillgängligt på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida www.mpn.aland.fi. Alla kända sakägare delges kännedom om beslutet per brev. I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

Bilagor

Besvärсанvisning.

Underskrifter

Sigurd Lindvall
Ordförande

Peter Bernekorn
T.f. miljöhandläggare